

Abstrakt: Mezinárodní trestní právo jako nástroj ochrany životního prostředí

Cílem práce je prozkoumat potenciál mezinárodního trestního práva jakožto instrumentu k řešení globálních environmentálních problémů, který by zvyšoval vymahatelnost norem mezinárodního práva životního prostředí. V první kapitole jsou nastíněna základní hodnotová a pojmová východiska, která spočívají zejména v pojetí mezinárodního trestního práva jako nástroje *ultima ratio* sloužícího k ochraně mezinárodní bezpečnosti a zdraví lidstva, tedy identických hodnot, jež jsou na počátku 21. století globálními environmentálními problémy závažně ohrožovány. Druhá kapitola se zabývá mezinárodněprávní ochranou životního prostředí v době míru, přičemž je akcentována neexistence funkčních odpovědnostních mechanismů, které by plnění daných norem ze strany států i osob soukromého práva byly schopny zajistit. V případě nejzávažnějších porušení je přitom do budoucna navrhováno právě větší využití potenciálu mezinárodního trestního práva. Třetí kapitola pojednává o mezinárodněprávní ochraně životního prostředí ve válečných a ozbrojených konfliktech, která se v normách pozitivního mezinárodního trestního práva na rozdíl od porušení norem mezinárodního práva životního prostředí v době míru alespoň částečně objevuje, avšak nikdy se nejedná o normy čistě environmentální, které by na ochranu životního prostředí cílily přímo. Ve čtvrté kapitole jsou na případové studii občanské války v Sierra Leone demonstrovány konkrétní problémy, které se v rámci dosahování mezinárodní spravedlnosti s neexistencí environmentálních norem na poli mezinárodního trestního práva pojí. Přestože daný ozbrojený konflikt obsahoval výrazné ekologické prvky (nerostné suroviny v podobě diamantů a tropického dřeva byly použity k financování a prodlužování celého konfliktu), při posouzení případu Zvláštním soudem pro Sierra Leone s ohledem na značně antropocentricky pojaté pozitivní právo nebyly v podstatě žádným způsobem zohledněny. Pátá kapitola přináší návrhy *de lege ferenda*, které by význam mezinárodního trestního práva při ochraně životního prostředí do budoucna posílily. Ústředním tématem je rozšíření jurisdikce Mezinárodního trestního soudu a hledání nejvhodnější formulace skutkové podstaty nového trestného činu, jehož primárním objektem bude ochrana životního prostředí. Stručně jsou zmíněny také alternativní nástroje dosahování mezinárodní a environmentální spravedlnosti, které jsou vůči posilování vlivu mezinárodního trestního práva značně skeptické. V šesté kapitole jsou shrnuty závěry práce s důrazem na apel důkladnější mezinárodní ochrany životního prostředí.